Ζει και Βασιλευει

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος	Νικόλαος Ι. Μέρτζος
Αντιπρόεδρος	Αθανάσιος Καραθανάσης
Γεν. Γραμματεύς	Τερέζα Πεντζοπούλου-Βαλαλά
Ταμίας	Θεόδωρος Δαρδαβέσης
Έφορος Βιβλιοθήκης	Ιωάννης Κολιόπουλος
Σύμβουλοι	Βασίλειος Πάππας
	Χαράλαμπος Νάσλας
	Κωνσταντίνος Πλαστήρας
	Κωνσταντίνος Χατζηδήμος

Εικόνα εξωφύλλου: *Αλέξανδρος, χάλκινο άγαλμα αντίγραφο του Λυσίππου (Φλωρεντία, Αρχαιολογικό Μουσείο).*

Χορηγός: Ναούμ Μ. Μπαμπατάκας εκ Μοναστηρίου

© *Copyright 2009*: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ISBN: 978-960-7265-97-5

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Νικολαος Ι. Μερτζος

Ζει και Βασιλευει

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Από καιρό η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών δέχεται ολοένα αυξανόμενα αιτήματα σχολείων, οργανώσεων και ιδιωτών, από όλη την Ελλάδα και πολλές χώρες του εξωτερικού, που ζητούν πληροφοριακό υλικό για τη ζωή, το έργο και την κληρονομιά του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Όμως, ποιο, πόσο και σε πόσους πληροφοριακό υλικό είναι δυνατόν να προσφερθεί; Ήδη κυκλοφορούν σε όλες τις κύριες γλώσσες του Κόσμου περισσότερα από χίλια βιβλία αναφερόμενα στον Αλέξανδρο και διαρκώς προστίθενται καινούργια -ιδίως από ξένους επιστήμονες. Επί πλέον ο κορμός των σχετικών πληροφοριών βρίσκεται σε όλες τις σοβαρές εγκυκλοπαίδειες και διατίθεται δωρεάν στο Διαδίκτυο στο οποίο, σημειωτέον, διοχετεύονται αποκλίνουσες έως και χονδροειδώς προπαγανδιστικές απόψεις. Τέλος, κανένα βιβλίο δεν μπορεί να εξαντλήσει σε όλες τις πτυχές του το θέμα διότι ο Αλέξανδρος είναι πράγματι Ωκεανός. Ωστόσο, η ζήτηση στοιχείων συνεχίζεται.

Με αυτά τα δεδομένα και με τα περιορισμένα διαθέσιμα μέσα της η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών έκρινε, λοιπόν, ότι έχει μεγάλη σημασία να θυμίσει στον απλό αναγνώστη, ιδιαίτερα στη νέα γενεά και στους ξένους, πως οι Λαοί όλου σχεδόν του Κόσμου, σε Ανατολή και Δύση, προσέλαβαν και εξακολουθούν ακόμη να προσλαμβάνουν συνεχώς επί 2.300 χρόνια το φαινόμενο Αλέξανδρος όχι μόνον στα βιβλία αλλά προ πάντων στα μνημεία τους, στην τέχνη τους, στην παράδοσή τους, στο παράδειγμα των μεγάλων Ηγετών τους και ιδιαίτερα στα δημοφιλέστερα αναγνώσματά τους και στα μεγάλα ποιητικά τους έπη, δηλαδή στην ίδια τη ζωή τους. Διότι, έτσι, φανερώνεται με συναρπαστική αμεσότητα ότι αληθινά «ο Μεγαλέξαντρος ζει και βασιλεύει και τον Κόσμο κυριεύει» επί εικοσιτρείς συνεχείς αιώνες μετά τον βιολογικό απλώς θάνατό του. Φανερώνεται, επίσης, ότι ευθύς εξ αρχής και μέχρι σήμερα, στις χώρες της Ανατολής που απετέλεσαν την αλεξανδρινή Οικουμένη, οι Λαοί λατρεύουν τον Αλέξανδρο και τον θεωρούν αδιαμφισβήτητο δικό τους Ηγέτη, Ελευθερωτή και Ευεργέτη.

Εξ άλλου, σήμερα, ο Μακεδών ιδρυτής της πρώτης Οικουμένης κατέστη πιο επίκαιρος παρά ποτέ στους καιρούς της σύγχρονής μας αδιέξοδης παγκοσμιοποίησης. Γι' αυτό,

και επαναφέρεται σε μεγάλα πνευματικά σταυροδρόμια του σημερινού μας Κόσμου.

Στις 2 Οκτωβρίου 2009 στο Μουσείο του Μανχάιμ στη Γερμανία, κεντρικό πυλώνα της Ενωμένης Ευρώπης, άνοιξε μεγάλη έκθεση με τίτλο *Ο Αλέξανδρος και το Άνοιγμα του Κόσμου,* όπου πρώτη φορά στα χρονικά η Ανατολή κομίζει στη Δύση αλεξανδρινά κειμήλιά της από το Αφγανιστάν, το Τατζικιστάν, το Ιράκ και τη Ρωσία. Ταυτόχρονα, από τον Μάιο 2008 μέχρι και τον Σεπτέμβριο 2009 έκθεση -και- με εμβληματικά αλεξανδρινά κειμήλια του Αφγανιστάν και άλλων, ανατολικότερα, χωρών της αλεξανδρινής Οικουμένης διέτρεξε τις Ηνωμένες Πολιτείες με τίτλο *Οι κρυμμένοι θησαυροί του Εθνικού Μουσείου της Καμπούλ,* που παρουσιάσθηκε διαδοχικά στην National Gallery of Art της Ουάσιγκτον, Art Asian Art Museum του Αγίου Φραγκίσκου, The Museum of Fine Arts του Χιούστον και The Metropolitan Museum της Νέας Υόρκης.

Επίσης, μεταξύ 28-30 Σεπτεμβρίου 2009 η Ουνέσκο διοργάνωσε στην έδρα της, στο Παρίσι, διεθνή διάσκεψη με θέμα *Διαπολιτισμικές συναντήσεις στην Ελληνιστική Ανατολή* όπου επιστήμονες από όλον τον Κόσμο εξήραν το έργο και την κληρονομιά του Αλεξάνδρου ως γεγονός κοσμοϊστορικής σημασίας για τον παγκόσμιο πολιτισμό. Χαρακτηριστικό της ζωντανής

Προτομή ωραίου Έλληνα από το Μπεγκράμ του Αφγανιστάν με πρότυπο ασημένια ελληνικά πιάτα του 3ου π.Χ. αι. Παρόμοια ευρήματα αποκαλύφθηκαν σε όλη την Ανατολή από την Αίγυπτο μέχρι την Ουκρανία και τις στέπες της Ασίας. Ένα από τα πολύτιμα ευρήματα που απεκάλυψε στο Τιλυά Τεπέ του Τουρκμενιστάν ο Έλληνας αρχαιολόγος Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης για λογαριασμό της τότε Σοβιετικής Ακαδημίας Επιστημών και παρουσιάσθηκε στην έκθεση «Οι κρυμμένοι θησαυροί του Εθνικού Μουσείου της Καμπούλ στις Ηνωμένες Πολιτείες».

Ο θεός Διόνυσος και η σύζυγός του Αριάδνη ιππεύουν το φαντασιακό λεοντάρι που στην παράδοση της Ινδίας και των ασιατικών στεπών συμβολίζει την ένωση αρσενικού-θηλυκού. Δεξιά άνω η Πτερωτή Νίκη στέφει το ζεύγος και αριστερά κάτω συμπαρίσταται ένας Σειληνός. Χρυσή πόρπη, μείγμα ελληνικού-ασιατικού πολιτισμού, Τουρκμενιστάν. Ένα από τα πολύτιμα ευρήματα που απεκάλυψε στο Τιλυά Τεπέ του Τουρκμενιστάν ο Έλληνας αρχαιολόγος Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης για λογαριασμό της τότε Σοβιετικής Ακαδημίας Επιστημών και παρουσιάσθηκε στην έκθεση «Οι κρυμμένοι θησαυροί του Εθνικού Μουσείου της Καμπούλ στις Ηνωμένες Πολιτείες».

Χρυσά βραχιόλια των νομαδικών Λαών της Ασίας με δύο αντιμέτωπες αντιλόπες οι οποίες αντικαθιστούν τις αντιμέτωπες κεφαλές λεόντων αντιγράφοντας παλαιότερα αρχαία ελληνικά βραχιόλια που έφεραν οι Μακεδόνες στους Σαρμάτες νομάδες. Ένα από τα πολύτιμα ευρήματα που απεκάλυψε στο Τιλυά Τεπέ του Τουρκμενιστάν ο Έλληνας αρχαιολόγος Βίκτωρ Σαρηγιαννίδης για λογαριασμό της τότε Σοβιετικής Ακαδημίας Επιστημών και παρουσιάσθηκε στην έκθεση «Οι κρυμμένοι θησαυροί του Εθνικού Μουσείου της Καμπούλ στις Ηνωμένες Πολιτείες».

κληρονομιάς του στην Ανατολή είναι ότι την ανεκτίμητη συνεισφορά του Αλεξάνδρου τεκμηρίωσαν μεταξύ άλλων επιστήμονες από την Ινδία, το Πακιστάν, το Ουζμπεκιστάν, το Ιράν, το Ιράκ, τη Συρία, τον Λίβανο, το Ισραήλ και την Αιθιοπία.

Εξ άλλου το διεθνές λογοτεχνικό βραβείο Balkanika 2008 απέσπασε το μυθιστόρημα *Χαμάμ Βαλκάνια* του Σέρβου συγγραφέα Βλάντισλαβ Μπάγιατς που υμνεί τον Αλέξανδρο ως δημιουργό του παγκοσμίου πολιτισμού. Το βιβλίο κυκλοφόρησε, μόλις, στα ελληνικά από τις εκδόσεις Κέδρος με τίλτο *Ο Μέγας Αλέξανδρος στη χώρα των Κελτών* με κέντρο το Βελιγράδι, την αρχαία Σιγιδώνα. Τέλος, την Τετάρτη 7 Οκτωβρίου 2009 οι ανώτατες Αρχές της Αιγύπτου εγκατέστησαν πανηγυρικά στο Εθνικό Μουσείο της Αλεξανδρείας τον αρχαίο ανδριάντα του Αλεξάνδρου και τίμησαν την Ελληνίδα αρχαιολόγο Καλλιόπη Λιμναίου-Παπακώστα η οποία τον απεκάλυψε καταχωσμένον στους βασιλικούς κήπους του Σαλάτ που περιέβαλαν τα ανάκτορα των Μακεδόνων Φαραώ Πτολεμαίων.

Παράλληλα ειδικοί επιστήμονες σε ισχυρά κέντρα αποφάσεων επανεξετάζουν αναλυτικά την στρατηγική του και την πολιτική του υπό το φως των γνωστών τραγικών γεγονότων και αδιεξόδων στην Ανατολή (Ιράκ, Αφγανιστάν, Πακιστάν, Καύκασος, Παλαιστίνη, Ισλάμ) Ο Αλέξανδρος διαπαιδαγωγεί, νουθετεί και οδηγεί.

Ζει και βασιλεύει πράγματι. Και αυτήν την αμάχητη πραγματικότητα επιχειρεί να εξεικονίσει, ενδεικτικά και ελλειπτικά εννοείται, το ανά χείρας ταπεινό ενημερωτικό έντυπο όπου μιλούν μόνον οι εικόνες ενώ τα λίγα λόγια τις υπομνηματίζουν μόνον.

Εν προκειμένω, βέβαια, υπάρχουν εξαιρετικές επιστημονικές εκδόσεις με σπουδαία έργα τέχνης, κοσμήματα, μνημεία, χειρόγραφα, μικρογραφίες και επικά ποιήματα ή δημοφιλέστατα, επί μακρούς αιώνες, λαϊκά αναγνώσματα σε όλες τις κύριες γλώσσες του Κόσμου στις οποίες ελπίζουμε να προστρέξει ο πιο ενδιαφερόμενος αναγνώστης με αφετηρία τούτο το μικρό πόνημα. Συνιστώνται θερμά. Εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας στους διαπρεπείς συγγραφείς και εκδότες των εκδόσεων αυτών. Ορισμένες απ' αυτές άλλωστε, είναι οι πηγές από τις οποίες ο απλός ερανιστής του ενημερωτικού αυτού εντύπου δανείσθηκε ανιδιοτελώς όλες τις εικόνες για να τις κάνει κτήμα, αλλά και έναυσμα, των πολλών.

Το ανά χείρας έντυπο ανταποκρίνεται σε πυκνά κι επίμονα αιτήματα. Κυκλοφορεί στην ελληνική και στην αγγλική. Διανέμεται δωρεάν, βρίσκεται στη διάθεση κάθε ενδιαφε-

ρομένου, έχει αναρτηθεί στο Διαδίκτυο και διατίθεται, επίσης, σε ηλεκτρονική μορφή CD-ROM. Τοποθετείται, επίσης, σε πολλά ελληνικά σχολεία.

Την όλη δαπάνη κάλυψε γενναιόδωρα εις μνήμην των γονέων του Μιχαήλ και Βασιλικής ο τακτικός χορηγός της Εταιρείας μας Κύριος Ναούμ Μπαμπατάκας. Είναι γηγενής Μακεδών 99 ετών σήμερα. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο Μοναστήρι. Σπούδασε στο Παρίσι και εγκαταστάθηκε στη Θεσσαλονίκη όπου άσκησε τη Δικηγορία και διεκρίθη. Επί είκοσι και πλέον χρόνια οι συνάδελφοί του τον εξέλεγαν, με συντριπτική πλειοψηφία, στο Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης τον οποίον υπηρέτησε επί μακρόν ως Γενικός Γραμματέας και Αντιπρόεδρός του.

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών τού απένειμε το Χρυσό Μετάλλιό της για τις πλούσιες και αλλεπάλληλες χορηγίες του. Τον ευγνωμονεί για ακόμη μια.

Νικόλαος Ι. Μέρτζος

Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 2009

Ο Αλέξανδρος γεννήθηκε το 356 π.Χ. στην Πέλλα, πρωτεύουσα της Μακεδονίας.
Ήταν γιος της Ολυμπιάδος και του Βασιλέως Φιλίππου ο οποίος ένωσε τους Έλληνες πρώτη φορά και δολοφονήθηκε στις Αιγές, την αρχαία πρωτεύουσα.
Σε ηλικία μόλις είκοσι ετών διαδέχθηκε τον πατέρα του στον θρόνο της Μακεδονίας και ανακηρύχθηκε Αρχιστράτηγος όλων των Ελλήνων.
Ήταν ήδη έτοιμος να εκτελέσει την αποστολή του, που απεδείχθη κοσμογονική.
Δάσκαλός του ήταν ο Αριστοτέλης, ο Μακεδών που επί 2300 χρόνια παραμένει κορυφαίος φιλόσοφος της Οικουμένης.
Νέος ασκήθηκε σκληρά στον κίνδυνο και στον πόλεμο, μαζί με τους εταίρους του Μακεδόνες ευγενείς, πρώτος μεταξύ ίσων.
Το 334 π.Χ., εικοσιδύο ετών, εξαπέλυσε την πανελλήνια εκστρατεία στην Ανατολή και μέσα σε τρία μόνον χρόνια κατέκτησε όλον τον Κόσμο μέχρι τον Υδάσπη ποταμό στην Ινδία.

Πέλλα, η πρωτεύουσα του Αλεξάνδρου σήμερα.

Η μητέρα του Αλεξάνδρου Ολυμπιάς. Χρυσό περίαπτο των ρωμαϊκών χρόνων, Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

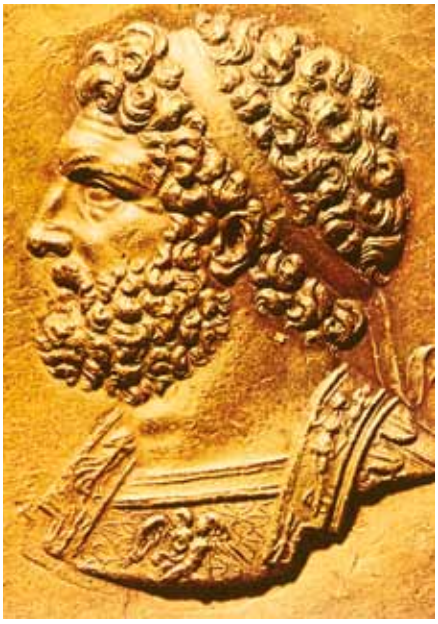

Ο Βασιλεύς Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας, πατέρας του Αλεξάνδρου. Χρυσό περίαπτο των ρωμαϊκών χρόνων, Εθνική Βιβλιοθήκη, Παρίσι.

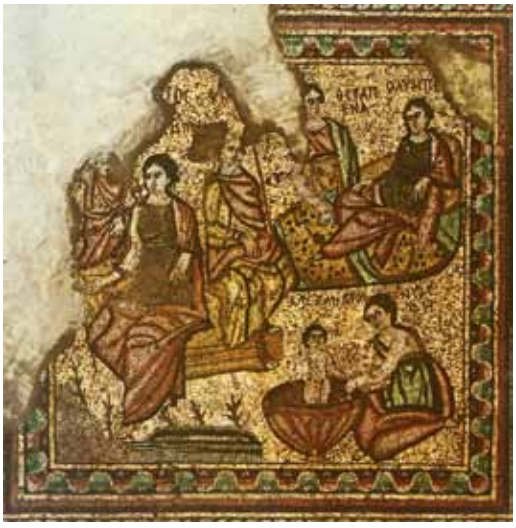

Η γέννηση του Αλεξάνδρου. Διακρίνονται οι γονείς του. Ελληνορωμαϊκό ψηφιδωτό του Λιβάνου, Εθνικό Μουσείο Βηρυτού. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

Ο Αλέξανδρος στο κυνήγι των λεόντων με εταίρο του. Ψηφιδωτό δάπεδο στην Πέλλα.

Το άγαλμα του Αλεξάνδρου, πιθανό έργο του Λυσίππου, όπως αποκαλύφθηκε στους βασιλικούς κήπους των Πτολεμαίων.

Ο Αλέξανδρος διατάσσει την εκτέλεση των δολοφόνων του Φιλίππου Β΄ μπροστά στο φέρετρο του δολοφονημένου πατέρα του.
Μεσαιωνικό αντίγραφο της Ιστορίας του Κουρτίου Ρούφου που δώρησε ο δούκας της Βουργουνδίας στον Κάρολο τον Ισχυρό,15ος αι.
Robin Lane Fox, The Search for Alexander, εκδόσεις Penguin Books Ltd, 1980.

Ο Αριστοτέλης διδάσκει τον νεαρό Αλέξανδρο.
Μεσαιωνικό γαλλικό χειρόγραφο.
Robin Lane Fox, The Search for Alexander, εκδόσεις Penguin Books Ltd, 1980.

Η εκστρατεία και η Οικουμένη του Αλεξάνδρου.
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

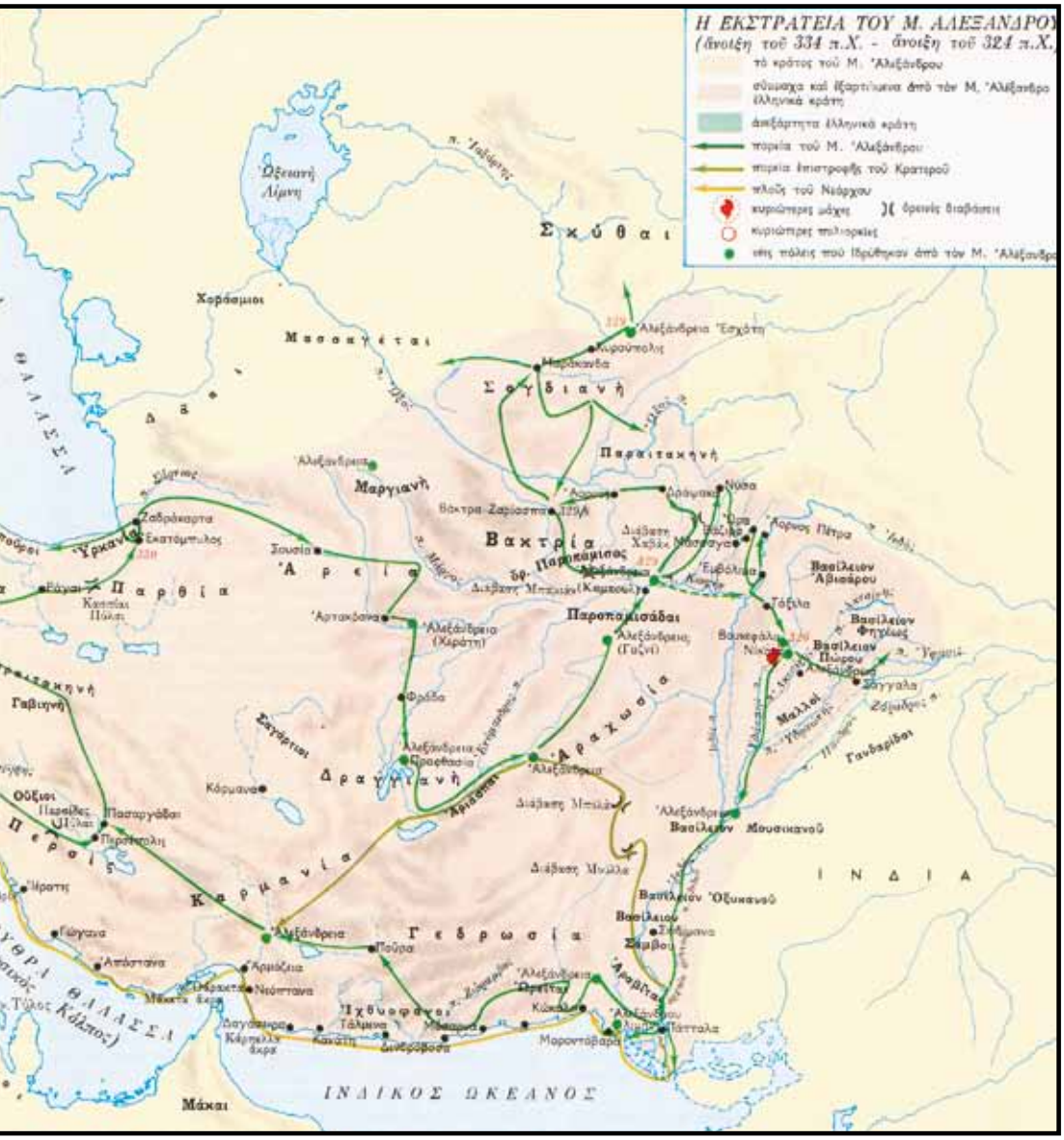

Χάρις στην εκπληκτική στρατηγική του και στην παράτολμη ανδρεία του συνέτριψε επανειλημμένα τις πολλαπλάσιες περσικές στρατιές. Υπέταξε την αχανή Αυτοκρατορία των Σασσανιδών και όλα τα απρόσιτα δορυφορικά της Βασίλεια. Εισήλθε θριαμβευτής στις τρεις αυτοκρατορικές πρωτεύουσες Περσέπολη, Σούσα και Βαβυλώνα όπου αναγορεύθηκε Μέγας Βασιλεύς.

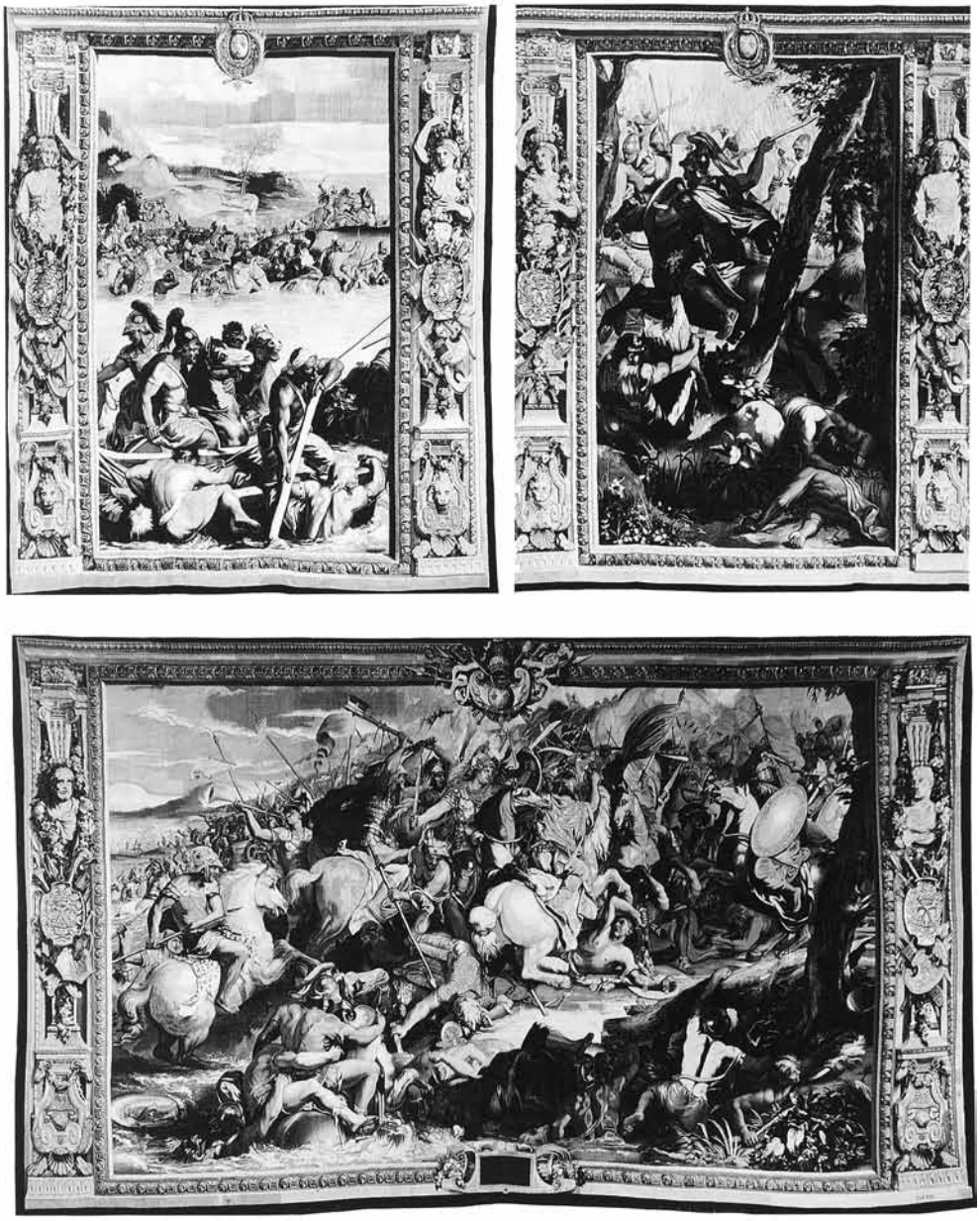

Η πρώτη νικηφόρα μάχη στον Γρανικό ποταμό. Πολύτιμη γαλλική ταπισερί Γκομπελέν του 1668, Kunsthistorisches Μουσείο Βιέννης.

Η μάχη στα Γαυγάμηλα.
Πολύτιμη γαλλική ταπισερί Γκομπελέν του 1669,
Kunsthistorisches Μουσείο Βιέννης.

Υδάσπης ποταμός, μετά τη νίκη του ο Αλέξανδρος υποδέχεται βαρειά τραυματισμένο τον σκληροτράχηλο αντίπαλό του Πώρο. Σκηνές της μάχης. Χαρακτικά του Girard Audran, 17ος αι., Παρίσι.

Στη νίκη ήταν ευγενής και στην ακάθεκτη πορεία του μέγας οραματιστής. Σεβάσθηκε όλους τους Λαούς και απέδωσε σε όλους δικαιώματα. Ανεκήρυξε πολίτες όλους τους υποτελείς και τίμησε τους ηττημένους. Εκήδευσε με βασιλικές τιμές τον αντίπαλό του Δαρείο. Γι' αυτό η μητέρα του Μεγάλου Βασιλέως τον ανεκήρυξε γιο της. Γι' αυτό στο ιερό του Άμμωνος Διός στην Αίγυπτο και στον ναό του Σολομώντος στην Ιερουσαλήμ οι ιερείς τον υποδέχθηκαν ως Υιό Θεού και παντού οι Λαοί τον επευφήμησαν ως ελευθερωτή.

Η μάχη της Ισσού, ψηφιδωτό της Πομπηΐας. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

Ο Αλέξανδρος υποδέχεται με θλίψη και τιμή τη σορό του Δαρείου.
Πίνακας του Antonio Pelegrini, 1675-1741, Μουσείο Σουασόν Γαλλίας.

Ο Αλέξανδρος δέχεται την οικογένεια του Δαρείου.
Πίνακας του Francesco Trevisani 1656-1746 για τον Αυτοκράτορα Φίλιππο Ε΄. Ανάκτορο Λα Γκράνχα, Μαδρίτη.

Ο Αλέξανδρος στον ναό του Άμμωνος Διός, στην όαση Σίβα. Πίνακας του Giustino Menescardi, 18ος αι., Μουσείο Trafalgar, Λονδίνο.

Ο Αλέξανδρος στον ναό του Σολομώντος, στην Ιερουσαλήμ. Πίνακας του Sebastiano Conca 1680-1764, Palacio Real Μαδρίτης.

Οι ιερείς του ναού του Σολομώντος πήραν άφθονο χρυσάφι και ασήμι και πήγαν στον Αλέξανδρο. Όμως εκείνος δεν θέλησε να πάρει τίποτε και τους είπε «ας αφιερωθούν αυτά τα δώρα. Είναι ο φόρος που καθόρισα εγώ στον Κύριο τον Θεό». Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

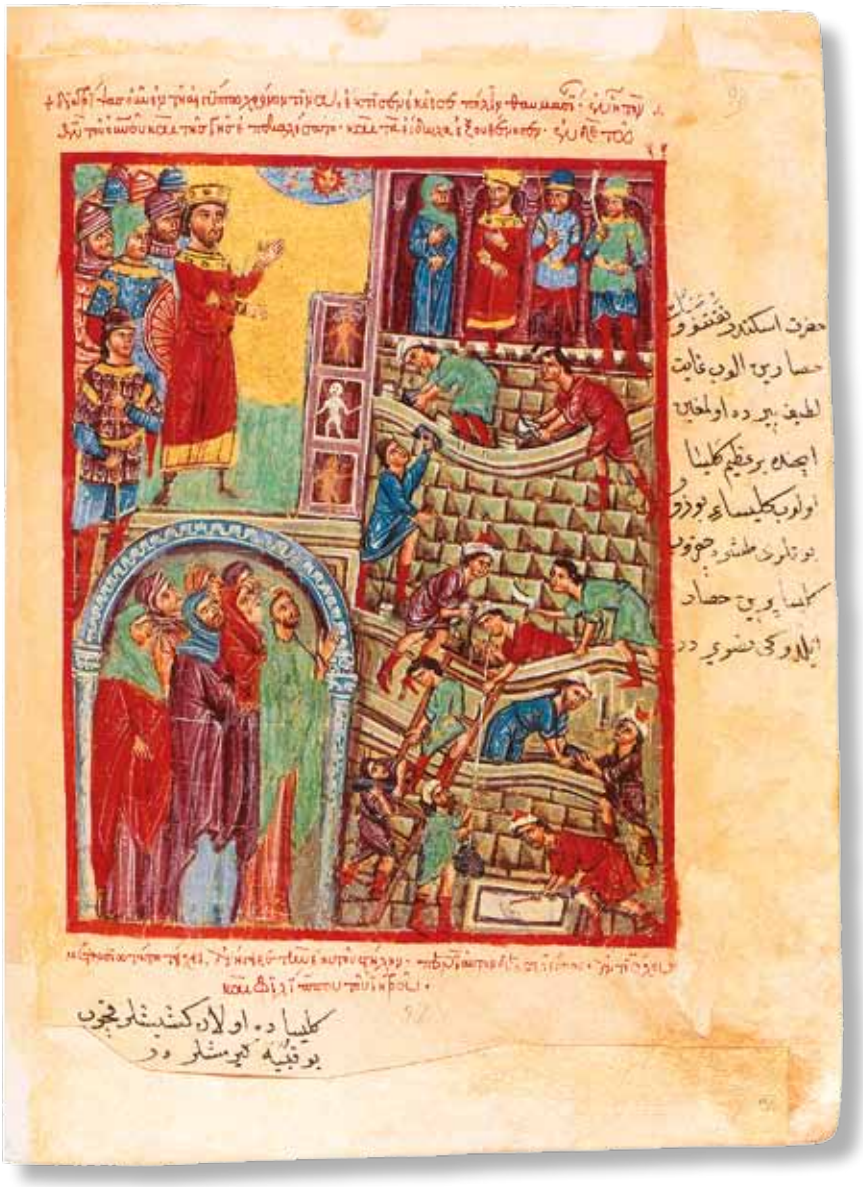

Στην Αίγυπτο ίδρυσε θαυμαστή πόλη.
Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

Ο Αλέξανδρος εισέρχεται στη Βαβυλώνα. Χαρακτικό του Girard Audran, 17ος αι., Παρίσι.

Ο Αλέξανδρος εγκαθίδρυσε την παγκόσμια ειρήνη. Ίδρυσε δεκάδες πόλεις, πολλές με το όνομα Αλεξάνδρεια, άνοιξε δρόμους και διώρυγες, εγκαινίασε σχολές, καλλιέργησε την έρευνα και τις επιστήμες, ανέπτυξε την οικονομία και τη ναυτιλία.

Γέρασα, μια από τις δέκα πόλεις των Μακεδόνων στην Ιορδανία.

Ο Αλέξανδρος ιδρύει την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Πίνακας του Placido Constanzi, πρώτο μισό 18ου αι., ανάκτορο Λα Γκράνχα, Μαδρίτη.

Η Αλεξάνδρεια. Ψηφιδωτό δάπεδο των ελληνιστικών χρόνων στον ναό του Αγίου Γεωργίου, του 3ου μ.Χ. αι., στην πόλη Μάνταμπα της Ιορδανίας.

Ο Αλέξανδρος ανασύρεται αναίσθητος από τα παγωμένα νερά του ποταμού Κύδνου. Πίνακας του Johan Georg Plazer, 1704-1761, Καρσλρούη Staatliche Kunsthalle.

Η θρυλική αρμάμαξα με τη σορό του Αλεξάνδρου ξεκίνησε για την Αίγυπτο αλλά τα ίχνη της χάθηκαν. Κανείς ακόμη δεν βρήκε τον τάφο. Γιατί ο Αλέξανδρος ήταν και παραμένει οικουμενικός. Ανήκει σ' όλη την ανθρωπότητα. Χαρακτικό του 1828 στο Παρίσι, Αθήνα Εθνική Βιβλιοθήκη.

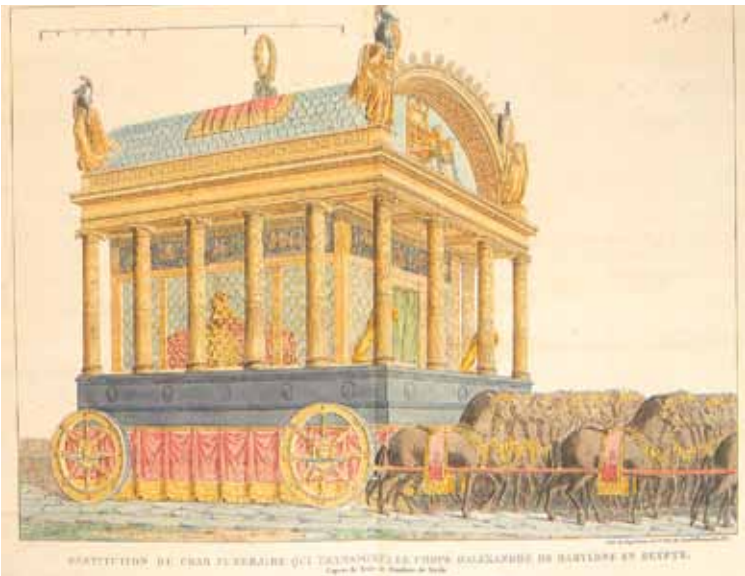

Το 323 π.Χ. ο Αλέξανδρος πέθανε στη Βαβυλώνα. Σε ηλικία μόλις 33 χρονών εισήλθε αμετάκλητα στην αθανασία. Είναι ο μοναδικός θνητός που παραμένει επί 2.300 χρόνια συνεχώς ζωντανός σε Ανατολή και Δύση σε κάθε μνημειακή έκφραση της ανθρώπινης ζωής. Ακόμη και ο άγνωστος τάφος του έγινε θρύλος. Η θρυλική αρμάμαξα που κίνησε για την Αίγυπτο δεν άφησε ίχνη. Νεκρό και προ πάντων ζωντανό όλοι τον διεκδικούν, τον μελετούν και τον υμνούν.

Οι Πέρσες φιλόσοφοι, αξιωματούχοι και πολεμιστές οδύρονται γύρω από τον νεκρό Αλέξανδρο. Μικρογραφία στο χειρόγραφο βιβλίο του Πέρση Τζαμί, Οι Επτά Θρόνοι. Μασάντ 1555/6 μ.Χ. Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

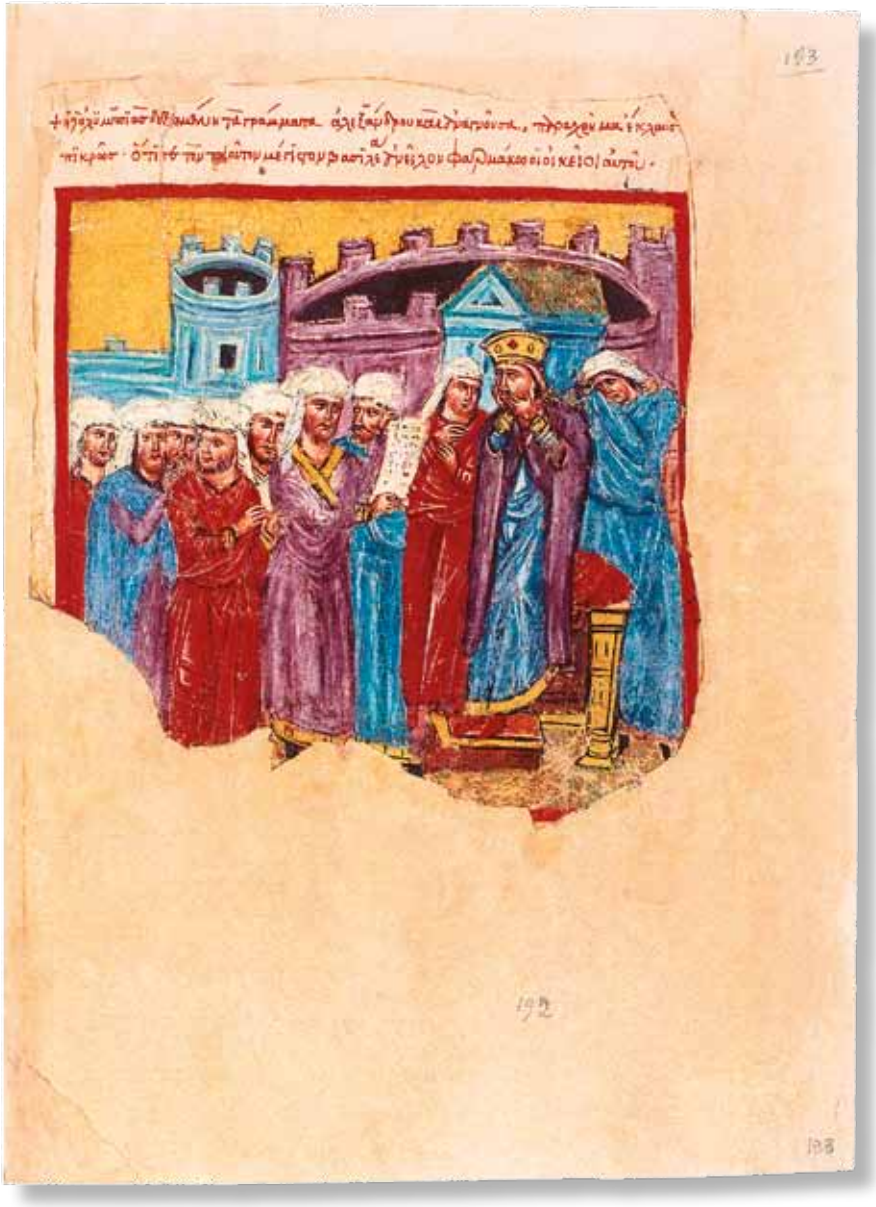

Και η Ολυμπιάδα, όταν διάβασε το γράμμα του Αλεξάνδρου, έκλαψε πικρά επειδή τέτοιον μέγιστο Βασιλέα είχαν δολοφονήσει με δηλητήριο άνθρωποι δικοί του.
Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

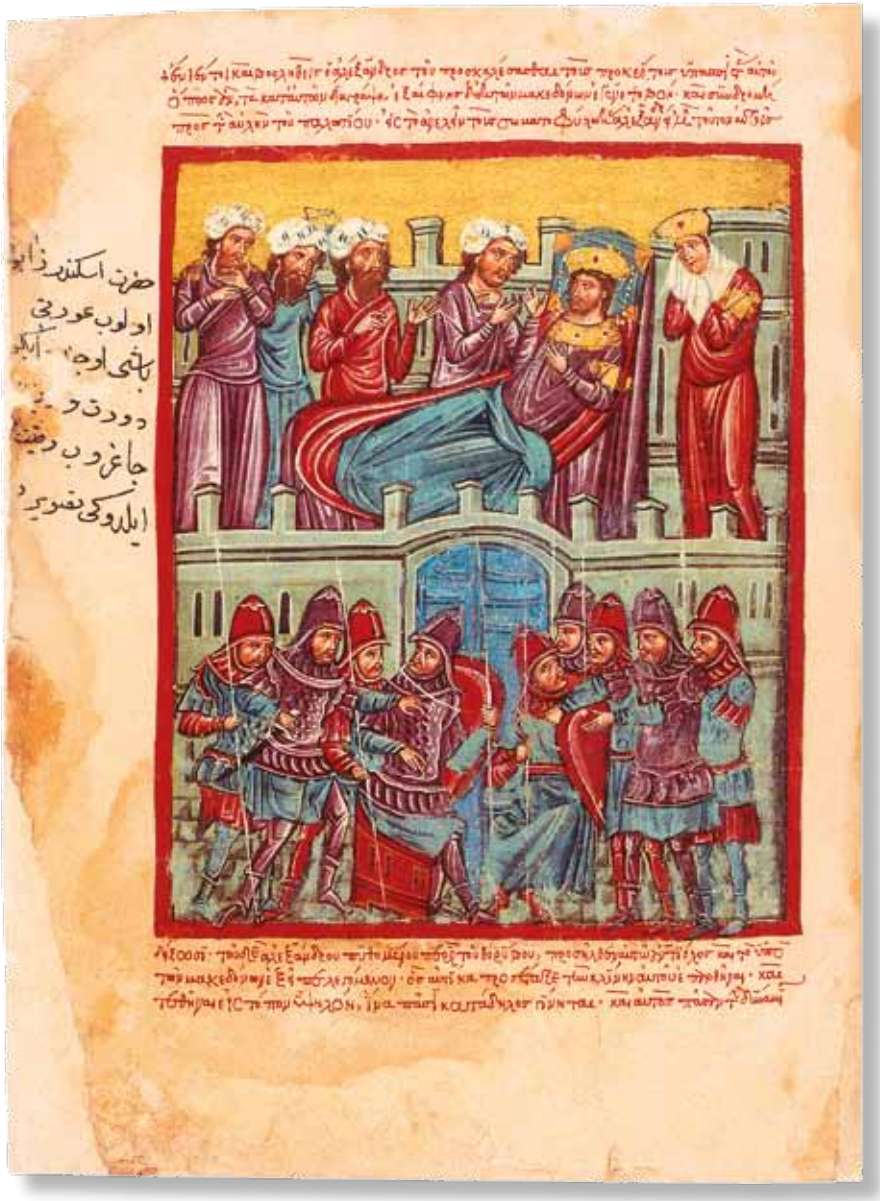

Όταν ο Αλέξανδρος αισθάνθηκε το τέλος του κάλεσε κοντά του τους εταίρους του, ενώ οι Μακεδόνες και οι Πέρσες πολεμιστές του θρηνούσαν.
Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

Στους σημερινούς καιρούς της αδιέξοδης παγκοσμιοποίησης η Δύση και η Ανατολή στρέφονται προς αυτόν. Με θέμα «*Ο Μέγας Αλέξανδρος και το άνοιγμα του Κόσμου*» εγκαινιάσθηκε στις 2 Οκτωβρίου 2009 διεθνής έκθεση στο Μανχάιμ της Γερμανίας. Παρουσιάζει 400 μοναδικά εκθέματα από όλον τον Κόσμο. Για πρώτη φορά η Ανατολή στέλνει στη Δύση την αλεξανδρινή κληρονομιά της με εξαιρετικής τέχνης κειμήλια από το Τατζικιστάν, το Ιράν, το Αφγανιστάν και την Αγία Πετρούπολη.

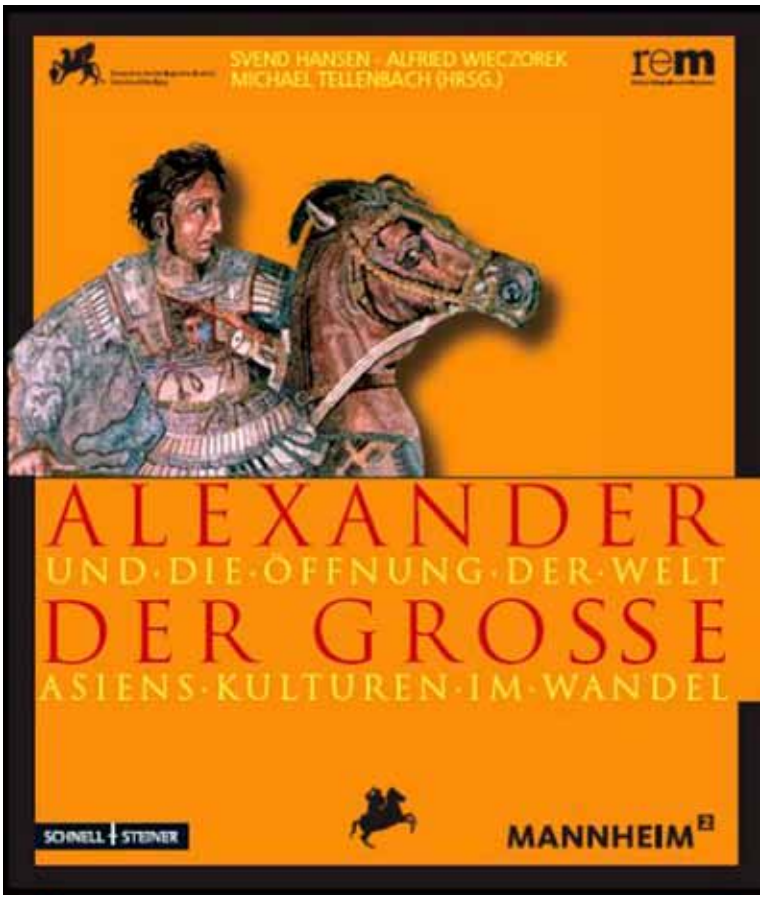

Αφίσα του Μουσείου του Μανχάιμ για την έκθεση με θέμα «Ο Αλέξανδρος και το άνοιγμα του Κόσμου» που άνοιξε στις 2 Οκτωβρίου 2009.

Στην επιθανάτια κλίνη του ο Αλέξανδρος αποχαιρετά τους Μακεδόνες και τους Πέρσες. Ξυλογραφία του φον Πιλότι, Αρχείο Εικόνων, Βερολίνο.

Ο Αλέξανδρος στον τάφο του Αχιλλέα σώζει τα έπη του Ομήρου. Φαέντσα 1575, πιάτο, ιταλική μαγιόλκα, Μουσείο Βικτωρίας και Αλβέρτου, Λονδίνο.

Πρώτος στη Γη ο Αλέξανδρος σχημάτισε την πρώτη Οικουμένη. Πρώτη φορά στην Ιστορία ο συνεκτικός ιστός της αλεξανδρινής Οικουμένης δεν ήταν η βία. Αντίθετα, πρώτη φορά, ήταν η ιστοτιμία και η παγκόσμια ειρήνη, ο αμοιβαίος σεβασμός και η ειρηνική συμβίωση όλων μέσα στην απέραντη ποικιλομορφία, η ανάπτυξη όλων των χωρών και ένας ανώτερος πολιτισμός, απελευθερωτικός, ο ελληνικός. Έτσι έλυσε τον Γόρδιο Δεσμό της οικουμενικής ειρήνης και κοινής προόδου των ανθρώπων.

Ο Αλέξανδρος λύνει τον Γόρδιο δεσμό. Πίνακας του Jean-Francois Godefroy, 17ος αι. Παρίσι.

Στην αλεξανδρινή οικουμενική κληρονομιά, που αναδέχθηκε η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, εκήρυξε ο Ιησούς Χριστός. Και στην ελληνική γλώσσα προσέλαβε η Οικουμένη τον σωτήριο Θείο Λόγο. Γι' αυτό, όταν πληροφορήθηκε ότι ήλθαν να Τον ακούσουν Έλληνες, ο Κύριος είπεν: *«Ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθή ο Υιός του Ανθρώπου»*. Γι' αυτό εικονίζεται μεταξύ των Αγίων στο Άγιον Όρος και σε άλλες ορθόδοξες εκκλησιές ενώ στην Καθολική Δύση η γέννησή του εντάσσεται σε χριστιανική σκηνή του Ευαγγελίου.

Ο αββάς Σισώης βρίσκει στην έρημο τον τάφο του Αλεξάνδρου και θρηνεί. Τοιχογραφία του Φώτη Κόντογλου στο παρεκκλήσιο αγίας Ειρήνης της οικογενείας Πεσμαζόγλου στην Αθήνα. Αναπαράγει πιστά την αυθεντική τοιχογραφία του 13ου αι. από την Μονή της Παναγίας της Μαυριώτισσας της Καστοριάς. Τον νεκρό Αλέξανδρο παραστέκονται ένοπλοι ο Αρχάγγελος Γαβριήλ και ο πολεμικός Άγιος Μερκούριος.

Ἦσαν δὲ Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν, λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ· καὶ πάλιν Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος λέγουσι τῷ Ἰησοῦ· Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, κεφάλαιο ΙΒ΄.

Βασιλεύς Ελλήνων Αλέξανδρος, Καθολικό της Ιεράς Μονής Δοχειαρίου, Άγιον Όρος.

Η γέννηση του Μεγάλου Αλεξάνδρου.
Γαλλικό χειρόγραφο του 15ου αι.ταυτίζει τη γέννησή του με τη Γέννηση του Χριστού. Θεόδωρος Σαράντης, Ο Μέγας Αλέξανδρος, έκδοση του αειμνήστου συγγραφέα, 1970.

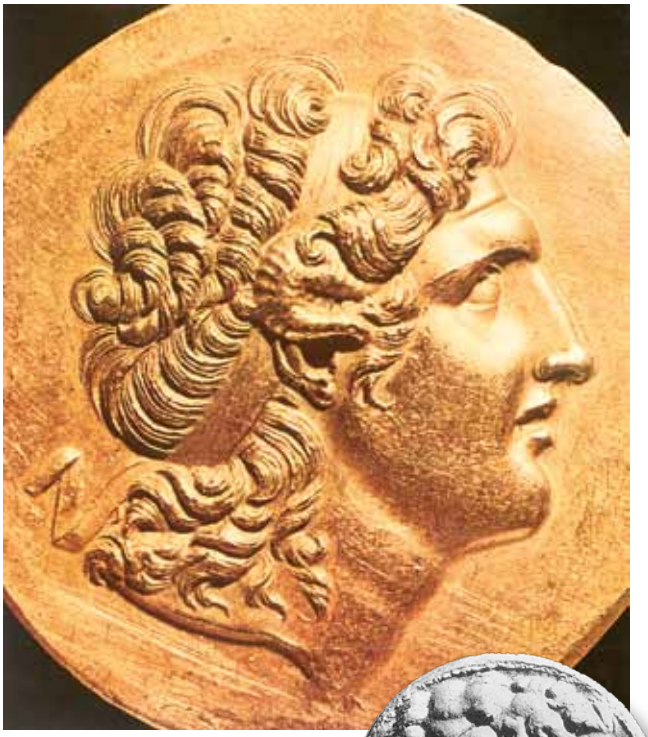

Χρυσό μενταγιόν του 18ου αι. με την κεφαλή του Αλεξάνδρου, Γαλλία.

Ο Αλέξανδρος ως Υιός του Άμμωνος Διός φέρει στους κροτάφους του τα δύο ιερά κέρατα. Δικέρατος, Ζουλ Καρνέιν, επονομάζεται ως Προφήτης στο Κοράνι.
Χρυσό περίαπτο των ρωμαϊκών χρόνων, Αρχαιολογικό Μουσείο Βερολίνου.
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

Στο Κοράνι ο Αλέξανδρος κατατάσσεται μεταξύ των Προφητών ως Ζουλ Καρνέιν, δηλαδή δικέρατος, ενώ σε μουσουλμανικά βιβλία εικονίζεται με Προφήτες του Ισλάμ.

Επίσης όσοι Λαοί της Οικουμένης του ασπάσθηκαν αργότερα τον Βουδισμό, ταυτίζουν σε αγάλματα των ναών τους τον Αλέξανδρο με τον Βούδα.

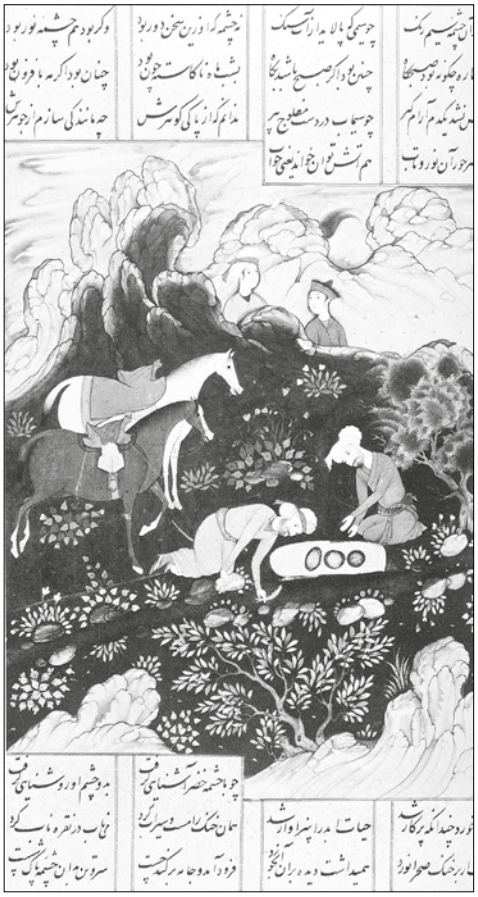

Ο Αλέξανδρος, αθάνατος στον Παράδεισο του Αλλάχ,συνδιαλέγεται με τον Καντίρ, Προφήτη του Ισλάμ.
Περσικό μεσαιωνικό χειρόγραφο Robin Lane Fox, The Search for Alexander, εκδόσεις Penguin Books Ltd, 1980.

Ο Αλέξανδρος στο Συμβούλιο των Επτά Σοφών. Μικρογραφία στο χειρόγραφο έπος Εσκεντάρ Ναμέ του ποιητή Νιζαμί, 12ος αι. Αντίγραφο της μικρογραφίας, από τον περίφημο καλλιτέχνη Γκασίμ Αλή, 15ος αι., εκτίθεται στο Βρετανικό Μουσείο, Λονδίνο. Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

Ο Αλέξανδρος με τους Προφήτες του Ισλάμ Ελιάς και Χιζρ στο αθάνατο νερό, ενώ ανεγείρονται τα τείχη Γωγ και Μαγώγ που χωρίζουν τον Κόσμο στο Καλό και στο Κακό.
Μικρογραφία στο περσικό έπος Εσκαντάρ Ναμέ του Νιζαμί, 12ος αι.
Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση,
Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

Η βασίλισσα αναγνωρίζει τον Αλέξανδρο από την προσωπογραφία του.
Μικρογραφία στο χειρόγραφο έπος Εσκεντάρ Ναμέ του ποιητή Νιζαμί, 12ος αι. Αντίγραφο της μικρογραφίας, από τον περίφημο καλλιτέχνη Μίρζα Αλή το 1540, εκτίθεται Βρετανικό Μουσείο του Λονδίνου.
Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου,
Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση,
Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

Ο Αλέξανδρος με την μορφή του Βούδα κυκλοφορεί σε γραμματόσημο του Αφγανιστάν.

Ο Αλέξανδρος με τη μορφή του Βούδα, που στην τοπική γλώσσα επονομάζεται Bamyan Buda. Κολοσσιαίο άγαλμα στην κοιλάδα Κανταχάρ του Αφγανιστάν, λαξευμένο επί τόπου σε βραχώδες όρος. Η Ουνέσκο το είχε ανακηρύξει μνημείο της παγκόσμιας κληρονομιάς μαζί με άλλα παραπλήσιά του αγάλματα. Επειδή εικονίζει πρόσωπο, το κατέστρεψαν οι Ταλιμπάν ζηλωτές του ανεικονικού Ισλάμ προκαλώντας διεθνή κατακραυγή. Μετά την πτώση των Ταλιμπάν οι συμμαχικές δυνάμεις και οι Αρχές του Αφγανιστάν, επιχειρώντας αποκατάσταση των μνημείων, ανεκάλυψαν στο ίδιο όρος και δεύτερο γιγαντιαίο άγαλμα του Αλεξάνδρου.

Όμως, κι όταν ακόμη επικρατούσε η αρχαία ελληνική θρησκεία, ο Αλέξανδρος είχε ήδη θεοποιηθεί άλλοτε ως Διόνυσος, άλλοτε ως Παν, ακόλουθος του Διονύσου μαζί με τους γονείς του και εν ζωή ως Υιός του Άμμωνος Διός.

Ο Αλέξανδρος σε αρχαίο ελληνικό ανάγλυφο παριστάνεται στο κέντρο ως Δίας ανάμεσα στον θεό Ποσειδώνα και στον πρόγονό του ημίθεο Ηρακλή.
Μάικλ Γουντ, Στα βήματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, εκδόσεις Καστανιώτη 1997.

Ο μικρός Αλέξανδρος ως Παν, ακόλουθος του Διονύσου, με τους γονείς του.
Μικρογλυπτική σε ελεφαντόδοντο που βρέθηκε στον τάφο του Φιλίππου Β΄ Μουσείο της Βεργίνας.
Μάικλ Γουντ, Στα βήματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, εκδόσεις Καστανιώτη 1997.

Ο Αλέξανδρος, ως Άρης, θεός του πολέμου, νυμφεύεται τη Στάτειρα που παριστάνεται ως θεά Αφροδίτη. Τοιχογραφία της Πομπηΐας σε βάση χαμένο ελληνικό πρωτότυπο. Μάικλ Γουντ, Στα βήματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, εκδόσεις Καστανιώτη 1997.

Ο Αλέξανδρος ως θεός Διόνυσος σε αρχαίο ψηφιδωτό δάπεδο της Δήλου.

Στους καιρούς μας ελάχιστοι αλλά θορυβώδεις αποδομητές της Ιστορίας, ιδιαίτερα Έλληνες, τον χαρακτήρισαν «σφαγέα των Λαών». Αυτοί, ωστόσο, οι Λαοί ουδέποτε έπαυσαν επί 23 συνεχείς αιώνες να υμνούν τον Αλέξανδρο στα δημοφιλέστερα και λαμπρότερα έργα τους. Τον ενστερνίζονται απόλυτα και πιστεύουν ότι είναι δικό τους αίμα και αδιαφιλονείκητος Βασιλέας τους. Οι Αιγύπτιοι καυχώνται ότι ο Μακεδών ήταν γιός του τελευταίου Φαραώ Νεχτεναβώ, οι Σύροι ότι ήταν σύζυγος της Σεμίραμης, οι Αιθίοπες ότι νυμφεύθηκε τη θρυλική Βασίλισσα του Σαββά και οι Πέρσες ότι ήταν ο νόμιμος Μέγας Βασιλέας τους, πρωτότοκος γιός του Ξέρξη. Στην Ιορδανία, στο Αφγανιστάν, στο Πακιστάν, στο Βελουχιστάν, στα υψίπεδα των Ιμαλαΐων, ακόμη και στην Ινδονησία όπου δεν έφτασε ποτέ, οι αυτόχθονες Λαοί διαλαλούν ότι είναι απόγονοί του. Όλοι τον δοξολογούν ως απελευθερωτή τους.

Και, όταν έφθασε στη Μέμφιδα, οι Αιγύπτιοι τον ενθρόνισαν Φαραώ στον θρόνο του Νεχτεναβώ (που, σύμφωνα με τον αιγυπτιακό θρύλο, ήταν ο πατέρας του Αλεξάνδρου).
Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997. Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

מחיות אחרי הפרדך ממני." ויען אלכסנדרו' ויאמר: „רוציאנה, אשתי
הנעימה, נפלאת אהבתך לי מאד ועתה שמעי לי, תשוקתי הנעימה.
אל יוודע אחריתי ואל תנידי הדבר לאיש." ותתפשהו רוציאנה
ותחבקהו ותביאהו אל המיטה, והספוק את כפיה ותבך במר נפש
5 ותאמר: „אהה אדוני המלך, הודע לאמתיך מי ישב על כסא אדוני
המלך אחרי מותך ומי ימלוך אחריך ועם מי תניחני." ויאמר
אלכסנדרוס: „קרא אלי את יובאס." וחקרא המלכה את יובאס
לפני המלך. ויאמר המלך ליובאס: „קרא נא לפני את שמעון הסופר."
וילך ויקראהו. ויהי בבוא שמעון ויאמר אליו המלך: „שמעון, קח נא את
10 הקסת ואת הקולמוס וכתוב על ספר ובדיו את דברי אשר אדבר."
ויקח שמעון את הקולמוס והקסת ואלכסנדרוס החל לצוות ושמעון
כותב. ואלה דברי הצוואה: „אני אלכסנדרוס בן המלכה אוליפיאדס
יושב על מיטתי חולה, אמנם דעתי ורעיוני לבבי נכונים כאיש
בריא וחזק. אצוה אליך, אריסטוטוליס רבי, אשר תשלח אוצרות זהב
11 אשר למלכות אל שרי מצרים ואל כהני ההיכל אשר במצרים
ושמה יקבר גופי, ואל ההיכל תתן מאה ועשרים כיכרי זהב. וחשבתי
על גופי היותו מלך במצרים ולשמוח עמהם; ואחרי אשר גור
"י אשר אמות במקום הזה, גופי יקבר שם אחרי מותי להיות
לזיכרון אליכם אנשי מצרים. אצוה אם רוצאנה אשתי תלד בן
ימלוך עליכם תחתי, וקראו שמו כאשר תחפוצו; ואם נקבה תלד,
אנשי מקדוניאה יקראו עליהם מלך כרצונם. ורוצאנה אשתי תשלוט
על כל אוצרותיי ומחמדיי.

וטולומיאוס יהיה נגיד מצרים ואפריקה וארביאה וימשל על
כל נגידיי אוריאינטא עד בירטנייא. וקליאופטרה אשר היתה אשת
פליפוס אבי בנרשו את אמי תהיה לו לאשה. ופיטון יהיה נגיד
אשור הגדולה. לאומידון ומיליטיניאה יהיו נגידים על אשור הקטנה.
סירוניאס יהיה נגיד ציציליאה. פילוסיאה יהיה נגיד אלאריאה.
אגריפאטור יהיה נגיד מידיאה. קוצינו יהיה נגיד על סובסביאה.
אגטיגנוס בן פליפוס יהיה נגיד טיריאה הגדולה. שמעון הסופר יהיה
יד קפוטוציאה וביאיפגוניא. ליארטי יהיה נגיד ליציאה ופינפיליאה.

דעתין בכתי׳: ברעתי

ቀጥቀጦን ፡ ለክልኤሆን[48] ፡ አቅርንቲሁ[49] ፡ ወአልበ ፡ ኃይ
ል ፡ ገዝኩ[50] ፡ በሐኩሩ ። ክመ ፡ ይቅም ፡ ቅድሜሁ ፡ ወነጽሐ ፡ ው
ስተ[51] ፡ ምድር ፡ ወኪዶ[52] ፡ ወአልበ ፡ ዘአድኃኖ[53] ፡ እምእዴሁ ፡
ለውእቱ ፡ በሐኩሩ ። ገዝኩ[54] ፡ ደቤላ ፡ ዘጠሊ ፡ አብደ ፡ ጥቀ[55] ፡
ወሰበ ፡ ገደሎ ፡ ወሰበሮ[56] ፡ ገዝኩ ፡ ቀርኖ ፡ ወዐበ፯ይ ፡ በል ። ው
ስቲታ ፡ ለ፯ነፋሳት ፡ ሰማይ ። ወእምውስተ ፡ ፯እምኔሆሙ[57] ፡
ዘበቁለ ፡ ቀርን ፡ ወዕሩፅ[58] ፡ ወዐበ፯ይ ፡ ጥቀ ፡ ለመንገለ ፡ ሰሜን ፡
ወዕበሕ[59] ፡ ለነበ ፡ ኃይል ፡ ወበ፯ይ[60] ፡ እስከ ፡ ኃይለ ፡ ሰማይ ።
ወወድቀ ፡ ውስተ ፡ ምድር ፡ እምኃይለ ፡ ሰማይ ። ወእምከዋክ
[ብ]ተ ፡ ሰምይ ፡ ወኪዶ ፡ እስከ ፡ ማዕከለ ፡ ሰርዌ ፡ ከመ ፡ ያድኅ
ን ፡ ዔዋሁ[61] ። ወበሕተ ፡ ይትሀወከ[62] ፡ መሥዋዕተ[63] ፡ ወከነ ፡ ወ
ተሠልጠ ፡ ወመሠነ[64] ፡ መቅደስ ፡ ወተውህበ ፡ ላሰለ ፡ መሥዋ
ዕት[65] ፡ ኃጢአተ ፡ ወተገድፈት ፡ ውስተ[66] ፡ ምድር ። ወገብረ ፡
ወተሠልጠ[67] ። ወሰማዕኩ ፡ ፅ፯ለአከ ፡ ይነግር ፡ ወይቤ ፡ ቅዱ
ስ[68] ፡ ይነግር[69] ፡ በፈልሙንጢ ። እስከ ፡ ማዕዜኑ ፡ ይቀውሙ ፡ ፡
ሬዕይ ፡ መሥዋዕተ ፡ እንተ ፡ ነገሥታት[70] ፡ ወኃጢአት ፡ እን
ተ ፡ አማስነት ፡ ተውህበት ፡ ወመቅደሰ[71] ፡ ወኃይል ፡ ተከይደ ።
ወይቤሉ[72] ፡ እስከ ፡ ስርከ[73] ፡ ወነግህ ፡ ወ፯ወ[74] ፡ መዋዕል ፡ ወ
ደነጽሕ[75] ፡ መቅደስ ። ወእምዝ ፡ ሰበ ፡ ርኢኩ ፡ እነ ፡ ደንኤል ፡
ዝሬዕይ ፡ ኃሠሥኩ[76] ፡ ሬዕይ ፡ ወመጽአ[77] ፡ ወቆመ ፡ ቅድሜ
የ ፡ ከመ ፡ ሬዕየ[78] ፡ ብእሲ ፡ ወሰማዕኩ ፡ ቃለ ፡ ብእሲ ፡ በማዕከ
በ ፡ አባል[4] ። ወጸውዓ[79] ፡ ገብርኤል ፡ ወይቤ ፡ ገብርኤል ፡ አለ
በዎ ፡ ዝኩ[80] ፡ ሬዕይ ፡ ወመጽአ ፡ ወቆመ ፡ ጥቃየ[81] ፡ ነበ ፡ እቀ
ውም ፡ እነ ። ወመጺአ ፡ ይደነግፅ[82] ፡ ወይቤለኒ ፡ ለበውከ[83] ፡ ወ
ልደ ፡ እንስ ፡ እምሕያው ፡ ዓዲ[84] ፡ ኢኃለቀ ፡ ዕድሜሁ ፡ ለሬ
ዕይከ[85] ፡ ወሰበ ፡ ነበበኒ ፡ ደንገፅኩ[86] ፡ ወወደቁ ፡ በገጽየ ፡ ውስ
ተ ፡ ምድር ። ወአኃዝኒ ፡ ወአቀመኒ[87] ፡ በእገርየ ። ወይቤለኒ ፡

ዜና፡ አስክንድር፡ ዘቅዱስ፡ መጽሓፈ ፡ ዓለም PLATE I.

ETHIOPIC VERSION OF THE PSEUDO-CALLISTHENES.

(Brit. Mus. MS. Oriental [illegible])

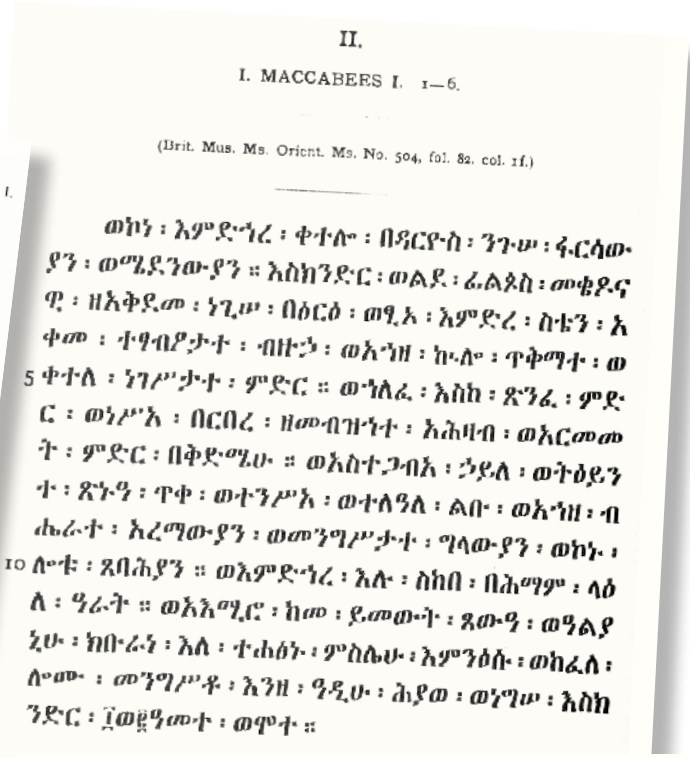

II.

I. MACCABEES I. 1—6.

(Brit. Mus. Ms. Orient. Ms. No. 504, fol. 82. col. 1f.)

ወከነ ፡ እምድኅረ ፡ ቀተሎ ፡ በዳርዮስ ፡ ንጉሥ ፡ ፋርሳውያን ፡ ወሚደንውያን ። እስክንድር ፡ ወልደ ፡ ፊልጶስ ፡ መቄዶናዊ ፡ ዘአቅደመ ፡ ነጊሥ ፡ በዕርዕ ፡ ወሚአ ፡ እምድረ ፡ ስቴን ፡ አ
ቀመ ፡ ተፃብዖታተ ፡ ብዙኃ ፡ ወአኀዘ ፡ ኩሎ ፡ ጥቅማተ ፡ ወ
5 ቀተለ ፡ ነገሥታተ ፡ ምድር ። ወኀለፈ ፡ እስከ ፡ ጽንፈ ፡ ምድር ፡ ወነሥአ ፡ በርብረ ፡ ዘመብዝኀተ ፡ አሕዛብ ፡ ወአርመመ
ት ፡ ምድር ፡ በቅድሜሁ ። ወአስተጋብአ ፡ ኃይለ ፡ ወትዕይን
ተ ፡ ጽኑዓ ፡ ጥቀ ፡ ወተንሥአ ፡ ወተለዓለ ፡ ልቡ ፡ ወአኀዘ ፡ ብ
ሔራተ ፡ አረማውያን ፡ ወመንግሥታተ ፡ ግላውያን ፡ ወከነ ፡
10 ሎቱ ፡ ጸባሕያን ። ወእምድኅረ ፡ እሉ ፡ ስከበ ፡ በሕማም ፡ ላዕ
ለ ፡ ዓራት ። ወእአሚረ ፡ ከመ ፡ ይመውት ፡ ጸውዓ ፡ ወዓልያ
ኒሁ ፡ ክቡራኑ ፡ እለ ፡ ተሐፅኑ ፡ ምስሌሁ ፡ እምንዕሱ ፡ ወከፈለ ፡
ሎሙ ፡ መንግሥቶ ፡ እንዘ ፡ ዓዲሁ ፡ ሕያው ፡ ወነግሠ ፡ እስከ
ንድር ፡ ፲ወ፪ዓመተ ፡ ወሞተ ።

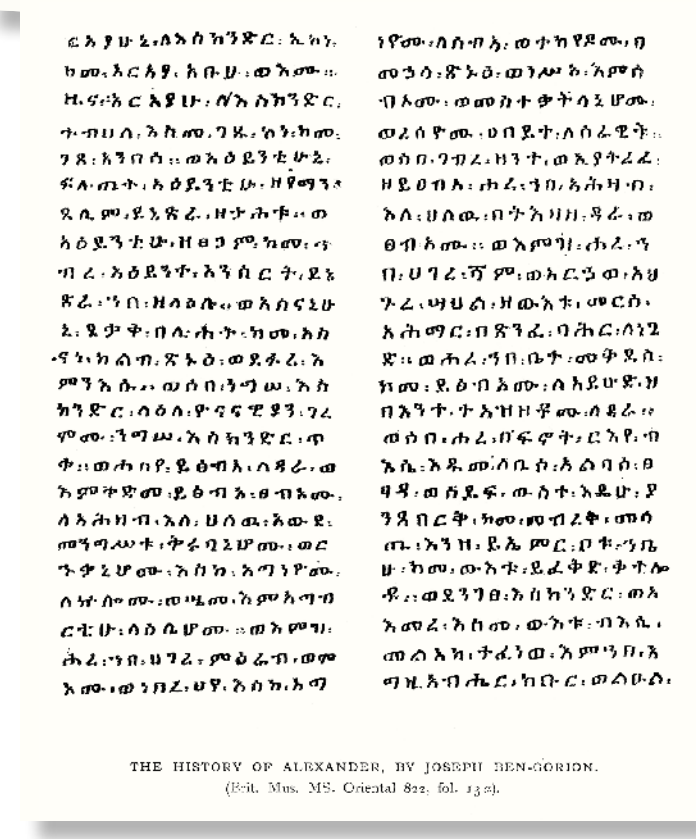

THE HISTORY OF ALEXANDER, BY JOSEPH BEN-GORION.

(Brit. Mus. MS. Oriental 822. fol. 13 a).

Ο Αλέξανδρος στα κοπτικά, αραβικά και εβραϊκά, όπως μνημονεύεται από τον Προφήτη Δανιήλ, το Βιβλίο των Μακκαβαίων, Έβραίους, Αιθίοπες και Σύρους.

Εδώ βρήκε τα χρυσά αγάλματα της Σεμίραμης και του Ηρακλή και πιο πέρα τα ανάκτορά της. (Από τότε μέχρι σήμερα οι Σύροι πιστεύουν ότι είναι απ' ευθείας απόγονοι του Αλεξάνδρου. Άλλωστε ο Ηρακλής, που εδώ συνδέεται με τη Σεμίραμη, ήταν γενάρχης των Μακεδόνων Βασιλέων). Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

Ο Αλέξανδρος (στην Ινδία) μπαίνει σε πλοίο με πενήντα στρατιώτες και πηγαίνει στο νησί. Εκεί βρήκε ανθρώπους σαν εκείνον αλλά γυμνούς, οι οποίοι του είπαν λόγια γεμάτα σοφία. (Με βάση αυτόν τον θρύλο οι Μαλαίσιοι πιστεύουν μέχρι σήμερα πως είναι -και αυτοί-απόγονοι του μεγάλου Μακεδόνα. Το 2008 ο μεγαλύτερος τηλεοπτικός σταθμός της Μαλαισίας, που φέρει το ελληνικό όνομα Astron, μετέδωσε ντοκιμαντέρ με δέκα ωριαία επεισόδια αφιερωμένα αποκλειστικά στον Αλέξανδρο). Το Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου, κώδικας του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας, εκδόσεις Εξάντας, Αθήνα 1997.
Το κείμενο είναι γραμμένο ελληνικά και αραβικά.

Ο Ισκεντέρ παραμένει ο μεγαλύτερος, ο πιο οικείος και πιο σεβάσμιος ήρωας όλης της Ανατολής. Μνημονεύεται δοξαστικά και στα εβραϊκά.

Από όλους τους Λαούς της αλεξανδρινής Οικουμένης, οι Πέρσες θα είχαν κάθε λόγο να τον εχθρεύονται διότι εναντίον τους εξεστράτευσε ο Αλέξανδρος, τους κατενίκησε και τη δική τους κραταιά Αυτοκρατορία κατέλυσε. Ωστόσο, τον δοξάζουν κατά τρόπον απαράμιλλο! Οι δύο κορυφαίοι Πέρσες ποιητές του 11ου και του 12ου αιώνα αφιερώνουν χιλιάδες στίχους στον ήρωα Αλέξανδρο: ο Φερντοσί (934-1020 μ.Χ)

Ο Κινέζος αυτοκράτορας έχει κατέβει από τον ελέφαντα και υποδέχεται τον Αλέξανδρο. Μικρογραφία στο περσικό έπος Εσκαντάρ Ναμέ του Νιζαμί, 12ος αι. Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

γράφει το Σαχ-Ναμέ το βιβλίο των Βασιλέων με πρωταγωνιστή τον Μακεδόνα και στη συνέχεια ο Νιζαμί (1141-1209 μ.Χ) το Εσκεντάρ-Ναμέ, το Βιβλίο του Αλεξάνδρου. Τα δύο αυτά αλεξανδρινά έπη κοσμούνται με αριστουργήματα της περσικής ζωγραφικής και επί αιώνες είναι τα δημοφιλέστερα του περσικού Λαού.

Ωστόσο, σχεδόν αμέσως μετά τον θάνατό του ο Αλέξανδρος γίνεται ο μεγαλύτερος και ο πιο οικείος ήρωας όλων των ανατολικών Λαών και στη συνέχεια όλων επίσης των Δυτικών. Παράλληλα προς τους ιστορικούς, που ουδέποτε έπαυσαν να γράφουν

Η μάχη του Αλεξάνδρου με τον Δαρείο. Μικρογραφία στο περσικό έπος Σαχ- Ναμέ του Φερντοσί, 11ος αι. Μαριάνα Ιατροπούλου-Θεοχαρίδου, Ο Μέγας Αλέξανδρος στην περσική επική ποίηση, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα 2007.

την Ιστορία του Αλεξάνδρου, μεγάλη σημασία έχει ότι ο Μακεδών κυριαρχεί στη λαϊκή μυθιστορία. Το γεγονός δείχνει την αδιαμεσολάβητη αφοσίωση των Λαών στο πρόσωπό του. Τον 3ο αιώνα π.Χ. κυκλοφορεί το περίφημο *Μυθιστόρημα του Αλεξάνδρου.* Αποδίδεται στον ψευδο-Καλλισθένη, είναι φανταστική κυρίως αφήγηση που μετά χίλια περίπου χρόνια ονομάζεται και *Φυλλάδα.* Τη ζητούν με δίψα και τη διαβάζουν χέρι-χέρι σε κατανυκτικές συνάξεις όλοι οι Λαοί. Γι' αυτό μεταφράζεται από τα ελληνικά σε όλες τις τότε γνωστές γλώσσες του Κόσμου όπως λατινικά, αρμενικά,

Ο Αλέξανδρος αντιμετωπίζει παγετώνες στο εσωτερικό της Περσίας (προφανώς στο Παμίρ, όπου μέχρι σήμερα οι Καλάς αυτοδηλώνονται απόγονοί του Μακεδόνες). Γαλλικός χειρόγραφος κώδικας μεταξύ 1468-1481 με την Ιστορία του Αλεξάνδρου.

συριακά, κοπτικά, αιθιοπικά, εβραϊκά και, μετά, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και σερβικά. Όλα τα χειρόγραφα κοσμούνται με μικρογραφίες, όπως τα σημερινά λαϊκά αναγνώσματα και κόμικς, αλλά με μεγάλη τέχνη. Τα περισσότερα είναι δίγλωσσα ή και τρίγλωσσα για να καλύψουν την τεράστια ζήτηση. Το ωραιότερο ελληνικό ανήκει στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας και κυκλοφόρησε το 1997 σε λαμπρή έκδοση από τις εκδόσεις Εξάντας της Αθήνας. Ταυτόχρονα ο Αλέξανδρος δεσπόζει και σε άλλα δημοφιλέστατα βιβλία της μεσαιωνικής Ευρώπης.

Η μάχη του Αλεξάνδρου με τον Δαρείο στον Τίγρη ποταμό. Φανταστική σκηνή σε γαλλικό ιστορικό μυθιστόρημα, τέλη του 15ου αι.

Οι συγγραφείς Ιστορίας, με πρώτο τον Αρριανό, ουδέποτε έπαυσαν να αφιερώνουν βιβλία τους στον Αλέξανδρο επί 23 αιώνες. Και συνεχίζουν τον 21ο αιώνα. Σε έκθεση βιβλίου με αποκλειστικό θέμα τον Αλέξανδρο το 1998 στη Θεσσαλονίκη παρουσιάσθηκαν 920 συγγραφείς και 48 βιβλία αγνώστων συγγραφέων. Αναμφίβολα ο αριθμός τους υπερβαίνει κατά πολύ τη χιλιάδα. Μονόφυλλο με τον Αλέξανδρο κυκλοφόρησε ο εθναπόστολος Ρήγας ο Βελεστινλής ως έμβλημα του περιφήμου επαναστατικού κηρύγματός του και της *Χάρτας* του όπου, εν ονόματι του Αλεξάνδρου, προκήρυξε την αδελφοσύνη όλων των συνοίκων Λαών με ελευθερία και χάραξε την πολυεθνική πολυπολιτισμική *Ελληνική Δημοκρατία* τους στα δυτικότερα όρια της αλεξανδρινής Οικουμένης από το Χαλέπι της Συρίας μέχρι το Βελιγράδι, από το Βουκουρέστι έως το Κάϊρο κι από την Κύπρο στη Μάλτα.

Σπουδαίοι μα ανώνυμοι λαϊκοί τεχνίτες, σε κάθε εποχή 23 αιώνων, απαθανάτισαν τον Αλέξανδρο σε ζωγραφιές, υφαντά, κοσμήματα, χαρακτικά και γλυπτά.

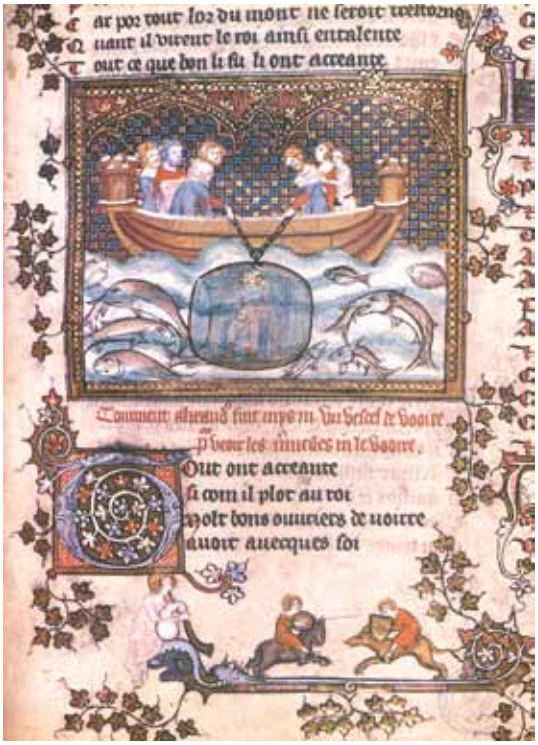

Ο Αλέξανδρος μέσα σε διαφανές υποβρύχιο διερευνά τον βυθό του Ωκεανού. Μετάφραση της Φυλλάδας στα φλαμανδικά, Φλάνδρα 1340.

Το μονόφυλλο του Ρήγα με τον Μέγα Αλέξανδρο, Βιέννη 1797.
Τυπογραφείο των Μακεδόνων αδελφών Μαρκιδών Πούλιου από τη Σιάτιστα.

LA SECONDA PARTE
DELLA LIBRARIA HISTORICA DI DIODORO SICILIANO
TRADOTTA DAL GRECO IN LATINO
CON PRIVILEGIO.
IN VINEGIA APPRESSO GABRIEL GIOLITO DE FERRARI. M D LXXV.

Q. CURTII RUFI
DE REBUS GESTIS
ALEXANDRI MAGNI
LIBRI DECEM.
PARISIIS.
M. DCC. LVII.

Q CURTII RUFI
DE REBUS GESTIS
ALEXANDRI MAGNI
Cum Supplementis Freinshemii
IUSSU CHRISTIANISSIMI
REGIS,
IN USUM SERENISSIMI
DELPHINI

Κατά και μετά την Αναγέννηση οι σημαντικότεροι ζωγράφοι, χαράκτες και γλύπτες της Ευρώπης απαθανατίζουν σε μεγάλα έργα τους τον Αλέξανδρο. Αναφέρονται ενδεικτικά: Ραφαήλ, Ρούμπενς, Ενγκρ, Νταβίντ, Ντελακρουά, Λε Μπρεν, Σόντομα, Φραντσέσκο Πριματίτσιο, Βίλχελμ βαν Χαιχτ, Μπαρτολομέο Πινέλι, Τομά Μπλανσέ, Ονορέ Ντωμιέ, Σαλβατόρε Ρόσο, κτλ. Στους καιρούς μας ο Άντυ Γουόρχολ.

Οι γάμοι του Αλεξάνδρου και της Ρωξάνης.
Ταπισερί Γκομπελέν του 1693,
Kunsthistorisches Μουσείο Βιέννης.

Ο Αλέξανδρος και η μητέρα του Ολυμπιάς, καμέα ελληνιστικών χρόνων.
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

Ο Αλέξανδρος υποδέχεται την οικογένεια του Δαρείου.
Έξοχη ταπισερί Γκομπελέν του 1661, Kunsthistorisches Μουσείο Βιέννης.

Κεφαλή Αλεξάνδρου, από κεχριμπάρι με δέσιμο, τέλος 18ου αι., άγνωστης ιδιοκτησίας.

Οι Μακεδόνες στην Ινδία οδηγούν πολεμικούς ελέφαντες, μετά την υποταγή του Πώρου. Φάλαρο σε σέλα πολεμικού κέλητος, Μουσείο Ερμιτάζ, Αγία Πετρούπολη Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

Επιχρυσωμένος ασημένιος δίσκος με ρουμπίνια και διαμάντια απεικονίζει ανάγλυφα τέσσερις σκηνές από τον βίο του Αλεξάνδρου. Τέλη του 17ου αι. Kunsthistorisches Μουσείο Βιέννης.

Μεσαιωνικό κοπτικό χαλί με τον Αλέξανδρο σε δύο στάσεις και το όνομά του στα ελληνικά «Μακετόν Αλεκσάντερος» με ξένο αλφάβητο. Μουσείο Υφασμάτων, Ουάσιγκτον, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών.

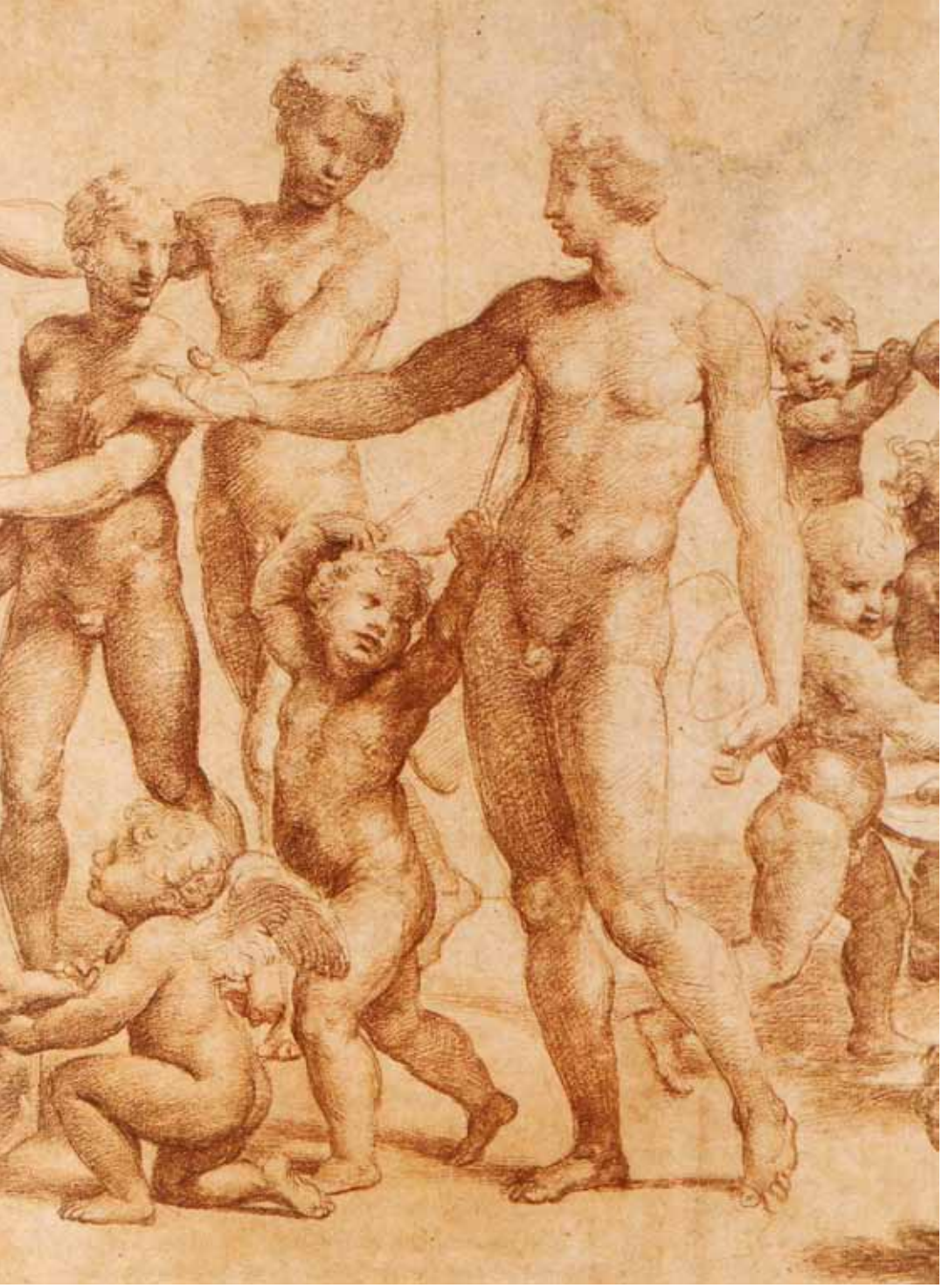

Ο γάμος του Αλεξάνδρου με τη Ρωξάνη, λεπτομέρεια. Προσχέδιο του μεγάλου Ραφαήλ, 1483-1520, Μουσείο Αλμπερτίνα, Βιέννη.

Η διθυραμβική είσοδος του Αλεξάνδρου στη Βαβυλώνα. Πίνακας του Charles Le Brun, το 1665, Μουσείο του Λούβρου, Παρίσι.

Ο γάμος του Αλεξάνδρου με τη Ρωξάνη. Πίνακας του Ρούμπενς, 1577-1640, που παρήγγειλε η πριγκήπισσα της Οράγγης.

Τον Αλέξανδρο είχαν πρότυπό τους και με σκηνές του βίου του διεκόσμησαν τα ονομαστά ανάκτορά τους οι Αυτοκράτορες Φίλιππος Ε΄ το Λα Γκράνχα της Μαδρίτης και Φραγκίσκος Ιωσήφ τα προπύλαια της Βουλής στη Βιέννη, οι σπουδαιότεροι Βασιλείς της Γαλλίας Φραγκίσκος Α΄ το Φονταινεμπλό και Λουδοβίκος 14ος τις Βερσαλλίες, ο Μέγας Ναπολέων το Κυρηνάλιο της Ρώμης, οι Πάπες της Ρώμης Παύλος Γ,΄ κατά κόσμον Αλέξανδρος Φαρνέζε, το Καστέλ Σαντ ΄Αντζελο και Αλέξανδρος Βοργίας τη Βίλλα Φαρνέζε κτλ.

Η αίθουσα του Αλεξάνδρου στο ανάκτορο του Φονταινεμπλό.

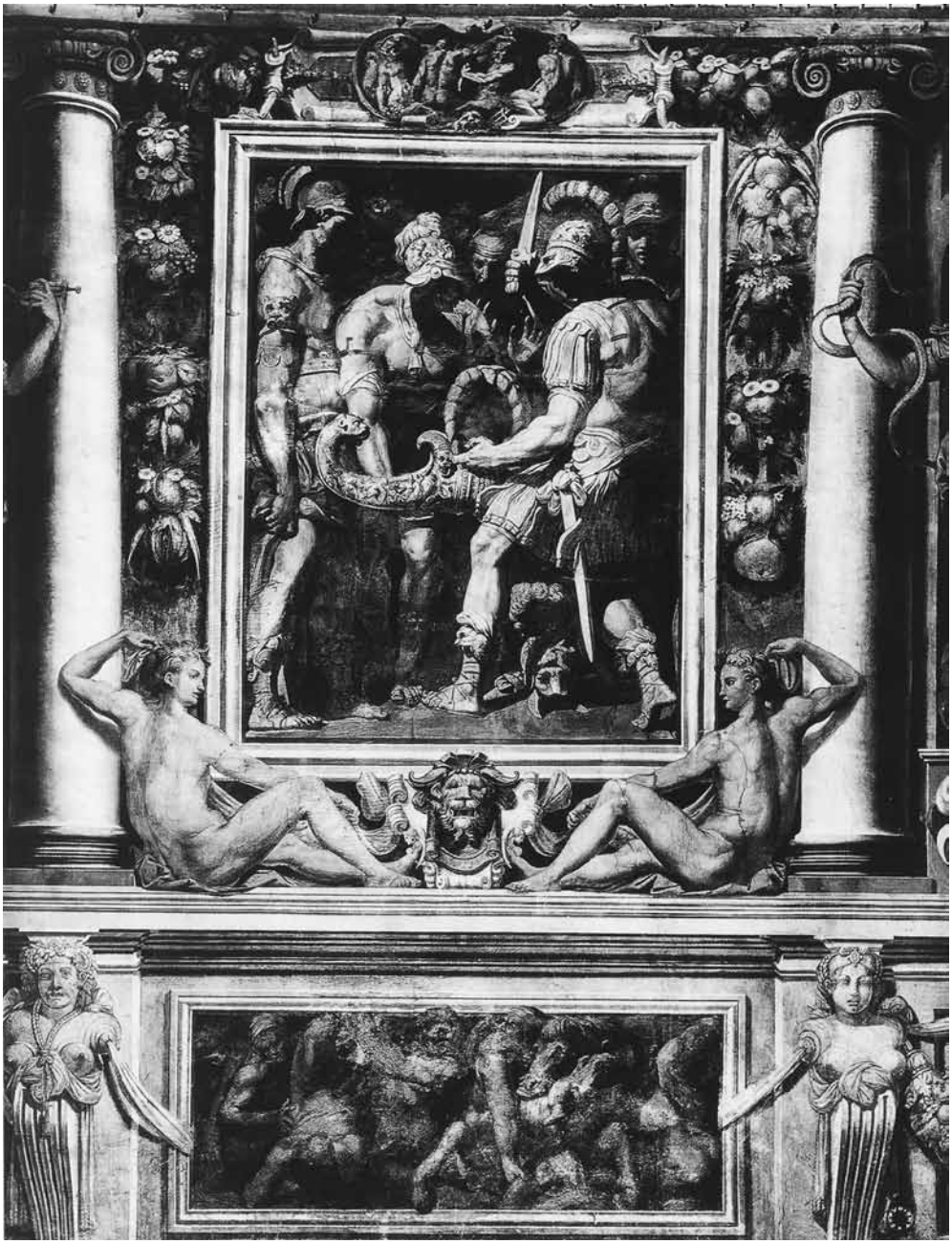

Σάλα Παολίνα, Ρώμη, ο Αλέξανδρος λύει τον Γόρδιο Δεσμό.

Η Σάλα Παολίνα στο ανάκτορο Καστέλ Σαντ Άντζελο της Ρώμης καλύπτεται όλη με τους άθλους του Αλεξάνδρου.

Τοιχογραφία με επίκεντρο το κεφάλι του Αλεξάνδρου στο ανάκτορο Πίττι, Φλωρεντία.

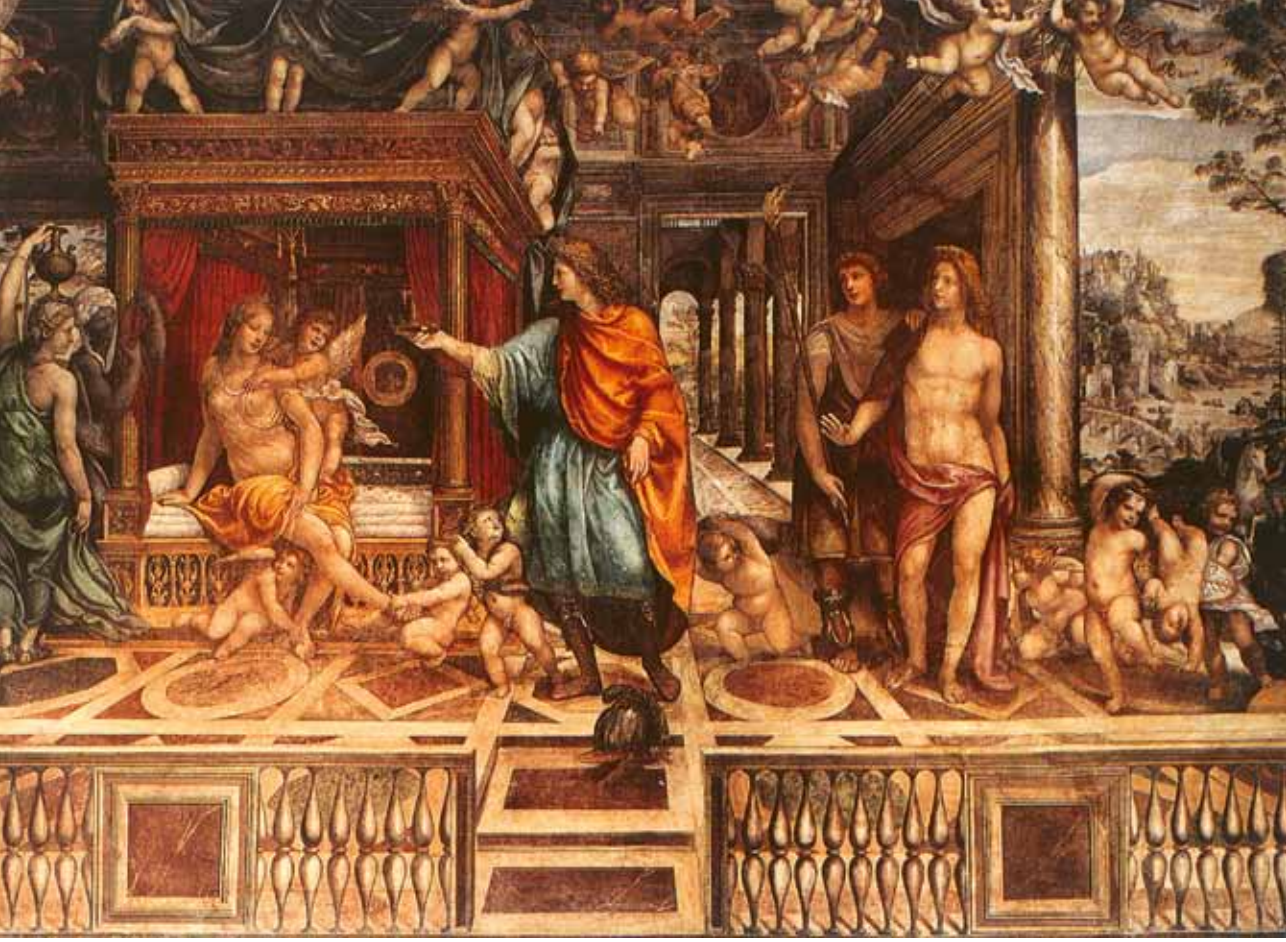

Οι γάμοι του Αλεξάνδρου και
της Ρωξάνης
Τοιχογραφία στη Βίλλα
Φαρνεζίνα, Ρώμη.

Το ένδοξο όνομά του Αλέξανδρος έφεραν ανά τους αιώνες:

– Πέντε Αυτοκράτορες (ένας της Ρώμης, ένας της Κωνσταντινουπόλεως και τρεις της Ρωσίας).

– Δεκατέσσερις Βασιλείς (τρεις της Σκωτίας, δύο της Σερβίας, δύο της Βουλγαρίας, ένας των Ελλήνων και έξι του Καυκάσου).

– Έξι Ηγεμόνες της Βλαχίας και πέντε Ηγεμόνες της Μολδαβίας.

– Οκτώ Πάπες της Ρώμης.

Ο εμβληματικός ναυμάχος του Εικοσιένα Ανδρέας Μιαούλης είχε τοποθετήσει ακρόπρωρο στη θρυλική του ναυαρχίδα *Άρης* τον αθάνατο Μακεδόνα. Ήταν το φυλαχτό των ναυτών του και ο νικηφόρος οδηγός τους. Επί πλέον ήταν κι η απάντηση στη Γοργόνα αδελφή του Μεγαλέξαντρου που, σύμφωνα με τον θρύλο, βγαίνει ξαφνικά μπροστά στην πλώρη και ρωτά:

– Ζει ο Βασιληάς Αλέξαντρος;

Όσα περιέχει κατ'ελάχιστον τούτο το μικρό συναξάρι τής απαντούν:

– Ζει και βασιλεύει και τον Κόσμο κυριεύει!

Ο Βασιληάς Αλέξανδρος. Ταπισερί των Βρυξελλών, δώρο στον Αυτοκράτορα Κάρολο 5ο το 1526.

Ο Αλέξανδρος στην αλληγορία της Παγκόσμιας Μοναρχίας. Το κομψοτέχνημα, σκαλισμένο σε κεχριμπάρι, δώρησε στον Γερμανό Αυτοκράτορα Λεοπόλδο Α΄ο Εκλέκτωρ του Βραδεμβούργου το 1677.

Μέγας Αλέξανδρος, ακπρόπρωρο στη ναυαρχίδα «Άρης» του Ανδρέα Μιαούλη. Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα.

Ο Μεγαλέξαντρος ζει και βασιλεύει και τον κόσμο κυριεύει. Τοιχογραφία του Έλληνα λαϊκού ζωγράφου Θεόφιλου, αρχές 20ού αι.

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Μαυρογένης Α.Ε.

Διανέμεται δωρεάν.

ISBN: 978-960-7265-97-5